

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 15 września 2020 r.

ZP-KNPS.431.6.7.2020.MB1

Pani
Anna Delanowska
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Mściwojowie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 16, 17, 20 lipca 2020 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) zespół kontrolerów: Monika Broniszewska – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Małgorzata Staszczak – inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mściwojowie, 59-407 Mściwojów 54 z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2019 r. do 16 lipca 2020 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 16 czerwca 2020 r. przez Wicewojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2020 r.

Jednostką kieruje Pani Anna Delanowska, której stanowisko Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mściwojowie zostało powierzone z dniem 1 stycznia 2017 r. Wcześniej od 29 stycznia 2015 r. Pani Anna Delanowska zajmowała stanowisko p.o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mściwojowie.

Pani Anna Delanowska ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany przez Panią w dniu 10 sierpnia 2020 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mściwojowie w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawiania pogrzebu (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Ustalono, że Kierownik Ośrodka, na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Mściwojów, wydaje decyzje administracyjne w indywidualnych sprawach potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1373 ze zm.).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9, 16a ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mściwojowie w okresie objętym kontrolą nie udzielał pomocy w formie schronienia, poprzez przyznanie decyzją administracyjną tymczasowego miejsca w schronisku dla osób bezdomnych. Również nie udzielał pomocy w formie ubrania, jako świadczenia niepieniężnego (art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy), gdyż nie wystąpiły potrzeby w tym zakresie. Pomocy w formie posiłku udzielano realizując rządowy program „Posiłek w szkole i w domu”.

Gmina Mściwojów nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w mieszkaniach chronionych. Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych. Brak mieszkania chronionego oznacza, iż ograniczone są możliwości udzielania pomocy zapewniającej osobom przygotowanie do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie lub/i mogącej zastąpić pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4, 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Nie realizuje natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie złożono wniosków na ww. formę pomocy.

Gmina na swoim terenie nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). Osoby wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej kierowano do placówek odpowiedniego typu zlokalizowanych jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby zainteresowanej. Natomiast osoby wymagające wsparcia ośrodka wsparcia kierowane są do Ośrodka Wsparcia „Pod Zielonym Dębem” o zasięgu powiatowym w Jaworze.

Jak wyjaśnił Kierownik, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mściwojowie nie opracowywał i nie realizował projektów socjalnych z uwagi na brak środków oraz brak zainteresowania ze strony beneficjentów i środowiska lokalnego do udziału w projektach (art. 17 ust. 2 pkt 3a ustawy).

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 7 i 8 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8).

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy). Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, że w przypadku zaistnienia konieczności mieszkańcy Gminy kierowani są do Ośrodka Wsparcia w Jaworze.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mściwojowie koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

W Gminie Mściwojów zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy, dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy, nie było realizowane. Jednak, jak zapewnił Kierownik Ośrodka, osobom zainteresowanym zgłaszającym się do Ośrodka pracownicy socjalni udzielają informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne.

Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy).

Kierownik GOPS w Mściwojowie składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Kierownik GOPS w Mściwojowie spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 250 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w GOPS realizujący pracę socjalną w środowisku. Osoby zatrudnione na stanowisku pracownika socjalnego w pełnym wymiarze czasu pracy otrzymywały dodatek w wysokości 250 zł. Pracownik socjalny zatrudniony w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu otrzymywał dodatek w wysokości 187,50 zł, natomiast pracownik socjalny zatrudniony w wymiarze $\frac{1}{4}$ etatu dodatek w wysokości 62,50 zł. Ww. dodatek nie był wliczany do kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników socjalnych.

W aktach personalnych pracowników socjalnych Ośrodka znajdują się stosowne pisma o przyznaniu powyższego dodatku oraz podpisane zakresy czynności.

W GOPS w Mściwojowie średnia płaca zasadnicza brutto za miesiąc czerwiec 2020 r. pracownika socjalnego i starszego pracownika socjalnego była wyższa od średniego wynagrodzenia zasadniczego brutto w województwie dolnośląskim, wg stanu na dzień 30.04.2019 r.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Mściwojów zamieszkały na dzień 30.06.2020 r. przez 4.079 mieszkańców, w tym 39 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mściwojowie, na dzień kontroli zatrudnionych było 4 pracowników socjalnych terenowych (3 etaty).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2.000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

W przypadku GOPS w Mściwojowie powyższy wskaźnik jest spełniony zarówno w stosunku do liczby ludności gminy, jak i w stosunku do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

Decyzje administracyjne wydane przez GOPS w Mściwojowie, które zostały sprawdzone w toku kontroli, w pouczeniu nie zawierały informacji o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania.

Zgodnie z art. 127a k.p.a. w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej prawa oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez stronę postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W sprawdzonych sprawach dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W aktach sprawy nr 2 (D.B.) brakowało potwierdzenia odbioru przez Stronę decyzji Nr 8040.3.2019 z dnia 21.01.2019 r.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Przepisy art. 39 i następane k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

W sprawdzonych sprawach dotyczących organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. We wszystkich skontrolowanych decyzjach przyznających usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze nie wskazano miejsca świadczenia tych usług. Dodatkowo w decyzjach przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze nie wskazywano ich zakresu.

Zgodnie z art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

2. W sprawie nr 1 (F.W.) brak wskazania daty odbioru przez Stronę decyzji Nr 8225.6.2019 z dnia 2.01.2019 r. oraz Nr 8252.3.2020 z dnia 2.01.2020 r.

Analogicznie jak w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczenia korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

3. W sprawie nr 1 (F.W.), w aktach do decyzji Nr 8225.6.2019 z dnia 2.01.2019 r. i Nr 8225.3.2020 z dnia 2.01.2020 r. brakowało wniosków Strony o udzielenie pomocy w formie usług opiekuńczych. Nie było również dokumentów, które wskazywałyby na wszczęcie postępowania z urzędu.

Ponadto przed wydaniem decyzji Nr 8225.6.2019 z dnia 2.01.2019 r. nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego.

Zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy, świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Ustawa o pomocy społecznej nie formułuje wymogów, jakim powinien odpowiadać wniosek o przyznanie pomocy. Może być to żądanie zgłoszone w formie pisemnej, jak i ustnej. W tym ostatnim przypadku pracownik Ośrodka, któremu osoba zainteresowana ustnie zgłosiła wniosek winien stosownie do wymogów art. 67 § 2 pkt 1 k.p.a. sporządzić protokół z ustnego przyjęcia podania.

Mając na uwadze art. 106 ust. 4 ustawy, decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W sprawdzonych sprawach dotyczących kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 1 (M.A.) decyzją Nr 8226.9.2019 z dnia 31.12.2019 r. ustalono Stronie odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej w wysokości 812,69 zł, w oparciu o posiadany dochód w wysokości 1.160,98 zł – świadczenie z KRUS, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego w dniu 17.12.2019 r. W dniu 9.04 2020 r. przeprowadzono ze

Stroną aktualizację wywiadu, podczas którego ustalono, że od 1.03.2020 r. Strona dysponuje dochodem w wysokości 1.284,34 zł. Ustalono, że dochód Strony wzrósł o 123,36 zł (1.284,34 zł – 1.160,98 zł = 123,36 zł) i przekroczył 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. 70,10 zł. W związku z powyższym należało zmienić wysokość odpłatności Strony za pobyt w domu pomocy społecznej od 1.04.2020 r., tj. od kolejnego miesiąca, po miesiącu, w którym nastąpiła zmiana wysokości dochodu powyżej 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

Zgodnie z art. 106 ust. 3b zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenia niepieniężne nie wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10% odpowiedniego kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

Biorąc pod uwagę powyższe od 1.04.2020 r. Strona powinna ponosić odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej w wysokości 899,04 zł (1.284,34 zł x 70% = 899,04 zł).

2. W aktach sprawy nr 2 (C.B.) brakowało potwierdzeń odbioru przez Stronę decyzji Nr 8226.6.2019 z dnia 20.12.2019 r., Nr 8226.6.2020 z dnia 11.03.2020 r., Nr 8226.6.1.2020 z dnia 30.06.2020 r.

Analogicznie jak w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i przyznania pomocy w formie usług opiekuńczych obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

3. W sprawie nr 2 (C.B.), w decyzji Nr 8226.6.2020 z dnia 11.03.2020 r. uzasadnienie jest nieadekwatne do rozstrzygnięcia i podstawy prawnej powyższej decyzji, która dotyczy naliczenia odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej. W uzasadnieniu natomiast napisano: (...) *stwierdzam, że spełnia Pan/Pani wymogi określone w ustawie o pomocy społecznej do otrzymania w/w świadczenia*".

Art. 107 § 1 k.p.a. wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja. Wśród wymienionych elementów znajdują się uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie jest obowiązkowym składnikiem decyzji, mającym na celu wyjaśnienie rozstrzygnięcia. Ma ono objaśniać tok myślenia prowadzący do zastosowania przepisu prawnego w sprawie,

czyli ma na celu wyjaśnienie rozstrzygnięcia. Uzasadnienie faktyczne decyzji administracyjnej powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne powinno zawierać wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa. Decyzja powinna być sformułowana ze szczególną dbałością o jasność i precyzję wypowiedzi, musi być jednoznaczna i nie budzić jakichkolwiek wątpliwości.

W sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków stałych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 1 (K.P.), zakończonej decyzją Nr 8210.10.1.2019 z dnia 3.12.2019 r. wydaną w oparciu o wywiad środowiskowego przeprowadzony w dniu 13.11.2019 r. oraz wniosek Strony złożony w dniu 14.11.2019 r. czyli po dacie przeprowadzenia wywiadu.

Zgodnie z art. 102 ust. 1 i 2 ustawy świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego, a także pomoc może być udzielana z urzędu

Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej, którą wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego (art. 106 ust. 1 i 4 ustawy).

Zgodnie z zapisem art. 61 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.) w przypadku postępowania wszczętego na żądanie strony, datą jego wszczęcia jest dzień doręczenia żądania organowi.

W związku z powyższym wywiad środowiskowy powinien być przeprowadzony po dacie wniesienia podania przez Stronę o przyznanie pomocy.

Ponadto zgodnie z art. 113 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej może z urzędu lub na żądanie strony prostować w drodze postanowienia błędy pisarskie i rachunkowe oraz inne oczywiste omyłki w wydanych przez ten organ decyzjach.

2. W sprawie nr 1 (K.P.) zakończonej decyzją nr 8211.18.2019 z dnia 9.07.2019 r., brak postanowienia o zawieszeniu postępowania w sprawie zasiłku stałego do dnia dostarczenia orzeczenia o całkowitej niezdolności do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W dniu 28.06.2019 r. strona złożyła wniosek o przyznanie zasiłku stałego i opłacanie składki zdrowotnej w związku z oczekiwaniem na orzeczenie o stopniu niepełnosprawności oraz zasiłku okresowego na czas oczekiwania na orzeczenie. Rozstrzygając w sprawie przyznano zasiłek okresowy (od 01.06.2019 r. do 31.08.2019 r. w wysokości 350,50 zł m-nie), natomiast w żaden sposób nie poinformowano strony w formie pisemnej o sposobie rozpatrzenia wniosku w części dotyczącej przyznania zasiłku stałego. Po dostarczeniu przez stronę w dniu 4.11.2019 r. orzeczenia o całkowitej niezdolności do pracy wraz z wnioskiem o przyznanie zasiłku stałego i składek ubezpieczeniowych od IX 2019 r. do X 2021 r. wydano decyzję nr 8210.10.1.2019 z dnia 3.12.2019 r., w której postanowiono:

- 1) przyznać zasiłek stały od dnia 1.06.2019 r. do dnia 31.08.2019 r. w kwocie 350,50 zł miesięcznie,
- 2) przyznać zasiłek stały od dnia 1.09.2019 r. do dnia 31.10.2021 r. w kwocie 645,00 zł miesięcznie,
- 3) objąć ubezpieczeniem zdrowotnym w wysokości 9,00% kwoty zasiłku stałego w okresie jego pobierania.

Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją, z zastrzeżeniem ust. 7–11 (art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej).

Zgodnie z art. 106 ust. 7 ustawy, w przypadku złożenia przez osobę, która nie posiada orzeczenia o całkowitej niezdolności do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, wniosku o przyznanie zasiłku stałego wraz z wymaganą dokumentacją oraz potwierdzeniem złożenia wniosku o przyznanie świadczenia uzależnionego od niezdolności do pracy albo wniosku o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, wszczyna się postępowanie o ustalenie uprawnienia do zasiłku stałego, a następnie po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego - w przypadku spełnienia warunków, o których mowa w art. 37 ust. 1 i 4, z wyłączeniem warunku całkowitej niezdolności do pracy – postępowanie zawieszają do dnia dostarczenia orzeczenia.

Art. 106 ust. 8 stanowi, że na okres zawieszenia postępowania przyznaje się z urzędu zasiłek okresowy w wysokości i na zasadach określonych w art. 38. Dalszy tok postępowania w przypadku dostarczenia orzeczenia, o którym mowa w art.

7 w terminie 60 dni od dnia jego otrzymania, precyzuje w art. 106 ust. 9, zgodnie z którym zawieszono postępowanie podejmuje się, a prawo do zasiłku stałego ustala się, począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o przyznanie zasiłku stałego wraz z potwierdzeniem, o którym mowa w ust. 7. Do ustalenia kwoty zasiłku stałego za okres pobierania zasiłku okresowego w trakcie zawieszenia postępowania art. 37 ust. 6 nie stosuje się.

Biorąc pod uwagę powyższe, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego w związku z wszczęciem postępowania o przyznanie zasiłku stałego na wniosek Strony, należało postępowanie zawiesić do czasu dostarczenia przez wnioskodawcę orzeczenia. Po dostarczeniu przez stronę właściwego orzeczenia, wznowić postępowanie i ustalić prawo do zasiłku stałego.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) brak wskazania w pouczeniach decyzji informacji o prawie do zrzeczenia się odwołania i jego skutkach,
- 2) błędny sposób doręczania decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, usług opiekuńczych i domów pomocy społecznej,
- 3) w decyzjach przyznających usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze brak wskazania miejsca ich świadczenia oraz brak wskazania zakresu specjalistycznych usług opiekuńczych,
- 4) brak sporządzenia wywiadu środowiskowego przed wydaniem decyzji administracyjnej dotyczącej usług opiekuńczych,
- 5) brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych,
- 6) brak zmiany wysokości odpłatności Strony za pobyt w domu pomocy społecznej pomimo zmiany wysokości jej dochodu o ponad 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- 7) nierzetelne sporządzenie decyzji administracyjnej dotyczącej naliczenia odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej,
- 8) przeprowadzenie wywiadu środowiskowego przed dniem wniesienia wniosku o przyznanie pomocy w formie zasiłku stałego,
- 9) brak sprostowania w decyzji administracyjnej, w drodze postanowienia, błędu pisarskiego,

- 10) brak postanowienia o zawieszeniu postępowania administracyjnego w sprawie zasiłku stałego.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. W pouczeniach decyzji administracyjnych wskazywać informację o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania.

Podstawa prawna: art. 127a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Decyzje administracyjne w sprawach pomocy społecznej doręczać stronom postępowania za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy, a gdy działa przez przedstawiciela – temu przedstawicielowi.

W przypadku doręczania pism w lokalu organu administracji publicznej lub przez pracowników dopilnować aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Podstawa prawna: art. 39, art. 40 § 1, art. 42 § 2, art. 46 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. W decyzjach administracyjnych przyznających pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych wskazywać zakres i miejsce ich świadczenia.

Podstawa prawna: art. 50 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

4. Przed wydaniem decyzji administracyjnej o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, z wyjątkiem decyzji o odmowie przyznania biletu kredytowanego oraz decyzji w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 5a, przeprowadzać rodzinny wywiad środowiskowy.

Podstawa prawna: art. 106 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

5. Uregulować kwestię realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.).

Termin wykonania: 31.03.2021 r.

6. Przeliczenia odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej dokonywać w oparciu o art. 106 ust. 3b ustawy, tj. gdy kwota zmiany dochodu mieszkańca przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

W przypadku sprawy nr 1 (M.A.) zweryfikować odpłatność Strony za pobyt w domu pomocy społecznej od kolejnego miesiąca, po miesiącu, w którym nastąpiła zmiana wysokości dochodu powyżej 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3, art. 106 ust. 3b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.).

Termin wykonania: niezwłocznie.

7. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny, ze szczególną dbałością o jasność i precyzję wypowiedzi. Uzasadnienie ma objaśniać tok myślenia prowadzący do zastosowania przepisu prawnego w sprawie, czyli ma na celu wyjaśnienie rozstrzygnięcia. Uzasadnienie faktyczne decyzji administracyjnej powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne powinno zawierać wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Wywiady środowiskowe przeprowadzać w terminie 14 dni roboczych od powzięcia wiadomości o konieczności jego przeprowadzenia.

Podstawa prawna: § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1788).

Termin wykonania: na bieżąco.

9. Błędy pisarskie i rachunkowe oraz inne oczywiste omyłki w wydanych decyzjach prostować w drodze postanowienia.

Podstawa prawna: art. 113 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

10. W przypadku oczekiwania przez stronę na wydanie przez właściwy organ orzeczenia o niezdolności do pracy lub stopnia niepełnosprawności, zawiesić postępowanie w sprawie dot. przyznania świadczenia w formie zasiłku stałego, jednocześnie na okres zawieszenia przyznać stronie zasiłek okresowy. Po dostarczeniu przez stronę właściwego orzeczenia, wznowić postępowanie i ustalić prawo do zasiłku stałego.

Podstawa prawna: art. 106 pkt 3, 7-11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Mściwojów

2.a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
Ewelina Zygmunt
Ewelina Zygmunt

